

دانشگاه علوم پزشکی
خدمات بهداشتی درمانی تبریز

سلامت مردان: مطالعه شاخص های چندگانه
سلامت و جمعیت (MIDHS) ۱۳۹۴

تهیه کننده:

مرکز تحقیقات مدیریت

خدمات بهداشتی درمانی تبریز

پزشک و مدیریت سلامت ارغشای ایمنی

گزاره برگ سلامت مردان: سیمای استان

مطالعه شاخص های چندگانه سلامت و جمعیت (MIDHS¹) ۱۳۹۴

در پاسخ به نیازهای جدی در زمینه تامین گزارشهای مورد نیاز تعهدات اهداف هزاره، تامین شاخصهای عدالت و مولفه های اجتماعی سلامت و برنامه ریزی های منطقه ای، ملی و استانی، مطالعه شاخصهای چندگانه سلامت و جمعیت (MIDHS) بصورت دوره ای در کشور اجرا می شود، در این مطالعه بسیاری از شاخص های رفاهی، اقتصادی-اجتماعی، باروری، پوشش خدمات سلامت کودکان، مردان و زنان، مرگ و میر کودکان، میزان دانش مردم در زمینه بیماری های مهم از جمله ایدز و ... تعیین می گردد. اطلاعات حاصل از این مطالعه به عنوان پایه ای برای برنامه ریزی های نظام سلامت در طی سال ها مورد استفاده قرار گرفته است. درباره سلامت مردان در مطالعه سال ۱۳۹۴ مردان گروه سنی ۱۵ الی ۵۴ سال مورد بررسی قرار گرفتند. این مطالعه با همت موسسه ملی تحقیقات سلامت و از مرحله طراحی تا اجرا با همکاری مرکز آمار ایران و معاونت بهداشت وزارت بهداشت اجرا شد.

¹Multiple Indicators Demographic and Health Survey

روش کار

این مطالعه یک آمارگیری مقطعی در سطح خانوار بود که به صورت پیمایش ملی انجام شد. زمان تقویمی مطالعه به مدت ۱۲ ماه از اسفند ۱۳۹۳ الی بهمن ۱۳۹۴ بود. واحد آماری این مطالعه را یک خانوار معمولی ساکن در سال ۱۳۹۴ تشکیل می داد. پرسشنامه ها برای پرسش در مورد ویژگی های خانوارها، زنان، مردان و کودکان زیر پنج سال از طریق مراجعه حضوری به محل سکونت خانوارهای نمونه تکمیل شدند و مصاحبه با سرپرست خانوار برای پرسشنامه خانوار و سپس با تک تک اعضای خانوار برای سایر پرسشنامه ها انجام شد. اطلاعات مربوط به کودکان یا افرادی که به دلیل بیماری قادر به پاسخگویی نبودند، از مادر یا مراقب آنها گردآوری شد.

در این مطالعه، از روش نمونه گیری احتمالی چند مرحله ای با طبقه بندی استفاده شد. پس از انتخاب خوشه های نمونه، در هر یک از خوشه های نمونه، تعداد ثابتی خانوار به صورت تصادفی انتخاب شدند که با مصاحبه حضوری با اعضای خانوار، اطلاعات مربوط به آنها جمع آوری شد.

در ادامه گزیده ای از نتایج این مطالعه در خصوص سلامت مردان ارائه می گردد.

جدول ۱: شیوع بیماری‌های مزمن در مردان ۱۵-۵۴ سال بر اساس خوداظهاری،

مطالعه MIDHS1394

شرح	بیماریهای مفصلی	قلبی / عروقی / آنژین	آسم	دیابت	بیماری‌های پوستی	سرطان	کل (درصد کل مردان با حداقل یک بیماری)
کل کشور	۷.۵	۲.۶	۱.۹	۲.۵	۱.۱	۰.۱۸	۱۳.۴
شهری	۷.۱	۲.۶	۱.۸	۲.۷	۱.۲	۰.۲۲	۱۳.۱
روستایی	۸.۹	۲.۵	۲.۱	۲.۰	۱.۰	۰.۰۷	۱۴.۰
آذربایجان شرقی	۶.۵	۲.۲	۱.۳	۱.۹	۰.۴	-	۱۰.۸

۱۱٪ از مردان ۱۵-۵۴ سال استان آذربایجان شرقی ابتلا به حداقل یک بیماری مزمن مورد بررسی در این مطالعه را گزارش کردند.

تعریف شاخص:

شیوع بیماریهای مزمن

مردان ۱۵-۵۴ سال که بر اساس گزارش خود مبتلا به یکی از بیماری‌های مزمن شامل بیماری‌های مفصلی، قلبی عروقی / آنژین، آسم، دیابت، بیماری پوستی یا سرطان هستند.

جدول ۲: میزان بروز حادثه منجر نشده به مرگ در ۱۰۰۰ نفر جمعیت مردان در یک سال قبل از آمارگیری برحسب نوع حادثه و اقدام درمانی، مطالعه MIDHS1394

نوع اقدام درمانی	تصادف عابر پیاده با وسایل نقلیه	تصادف خودروسوار	تصادف موتورسیکلت سوار یا دوچرخه سوار	سایر حوادث ترافیکی	سوختگی	سایر حوادث	هر حادثه‌ای	حداقل یک حادثه ترافیکی
بستری	۱۶۰	۲۵۰	۳۰۰	۰۲۰	۰۲۲	۵۷۳	۱۳۲۵	۷۳۰
سریایی	۰۷۴	۱۸۱	۱۹۹	۰۴۸	۰۵۸	۳۱۱	۸۷۰	۵۰۲
خانگی	۰۱۴	۰۳۲	۰۵۱	۰۰۷	۰۱۸	۰۷۴	۱۹۶	۱۰۴
هیچ اقدامی	۰۶۱	۲۷۷	۰۳۲	۰۳۱	۰۰۷	۰۲۲	۴۳۰	۴۰۰

تعریف شاخص:

میزان بروز حادثه منجر نشده به مرگ:

موارد حادثه به ازای هر ۱۰۰۰ نفر جمعیت در طی یک سال قبل از مطالعه که منجر به کشته شدن فرد نشده است. در این آمارگیری، میزان بروز حوادث منجر به سوختگی و تصادفات ترافیکی به دلیل اولویت کشور محاسبه شدند و حوادثی غیر از موارد فوق در قالب سایر حوادث ذکر شده اند.

جدول ۳: استعمال دخانیات در مردان ۵۴-۱۵ سال و سیگار کشیدن قبل از ۱۵

سالگی، مطالعه MIDHS1394

شرح	درصد مردانی که در ماه گذشته یک روز یا بیش از یک روز از فراورده‌های دخانی استفاده کرده‌اند*	درصد مردانی که در سالگی قبل از ۱۵ سالگی یک سیگار را به طور کامل کشیده‌اند**	درصد مردانی که در حال حاضر سیگار می‌کشند	درصد مردانی که در حال حاضر قلیان می‌کشند
کل کشور	۲۸.۱	۳.۰	۲۰.۶	۱۱.۸
شهری	۲۸.۴	۳.۰	۲۰.۷	۱۲.۵
روستایی	۲۶.۹	۲.۹	۲۰.۲	۹.۸
آذربایجان شرقی	۳۵.۲	۳.۶	۲۹.۶	۱۱.۹

۳۵٪ از مردان ۵۴-۱۵ سال استان آذربایجان شرقی در ماه قبل از مطالعه یک روز یا بیش از یک روز از فراورده‌های دخانی استفاده کرده اند.

جدول ۴: استعمال دخانیات در مردان ۵۴-۱۵ سال، مطالعه MIDHS1394

شرح	درصد مردانی که هرگز سیگار نکشیده اند	درصد مردانی که هرگز فراورده‌های دخانی مصرف نکرده اند	درصد مردانی که از فراورده‌های غیر دخانی توتون و تنباکو استفاده کرده‌اند
کل کشور	۷۱.۱	۶۱.۰	۱.۴
شهری	۷۰.۷	۶۰.۱	۱.۱
روستایی	۷۲.۲	۶۳.۶	۲.۵
آذربایجان شرقی	۶۲.۷	۵۳.۲	۰.۳

* شاخص شماره ۱۲.۱ MICS، دوره ۵ بین‌المللی

** شاخص شماره ۱۲.۲ MICS، دوره ۵ بین‌المللی

جدول ۵: آگاهی صحیح مردان ۱۵-۵۴ سال درباره پیشگیری از HIV/ ایدز، مطالعه MIDHS1394

میزان آگاهی صحیح مردان درباره پیشگیری از ایدز*	درصد مردانی که می‌دانند:						درصد مردانی که درباره ایدز شنیده‌اند	شرح	
	ایدز نمی‌تواند منتقل شود به وسیله:			یک فرد به ظاهر سالم ممکن است مبتلا به ایدز باشد	می‌توان احتمال ابتلا به ایدز را کاهش داد به وسیله:				
	خوردن غذای مشترک با فرد آلوده به ویروس ایدز	روبووسی یا دست دادن	نیش پشه		هر دو	استفاده از کاندوم در هر بار رابطه جنسی			داشتن فقط یک شریک جنسی غیر مبتلا*
۱۳.۸	۴۱.۹	۵۱.۴	۲۶.۰	۵۳.۰	۴۲.۵	۵۲.۱	۴۹.۳	کل کشور	
۱۶.۰	۴۷.۰	۵۸.۰	۲۹.۷	۵۸.۶	۴۷.۴	۵۷.۷	۵۴.۶	شهری	
۷.۵	۲۷.۶	۳۲.۹	۱۵.۹	۳۷.۴	۲۹.۰	۳۶.۳	۳۴.۷	روستایی	
۷.۰	۳۶.۶	۴۲.۲	۱۸.۸	۴۶.۴	۳۱.۲	۳۷.۹	۳۷.۹	آذربایجان شرقی	

فقط ۷٪ از مردان ۱۵-۵۴ سال استان آذربایجان شرقی آگاهی صحیح درباره پیشگیری از ایدز دارند.

تعریف شاخص:

آگاهی صحیح درباره پیشگیری از HIV/ ایدز:
 مردان ۱۵-۵۴ سال که دو روش پیشگیری از عفونت HIV/ ایدز را بدرستی می‌شناسند، می‌دانند که یک فرد به ظاهر سالم ممکن است HIV/ ایدز داشته باشد و دو مورد از رایج ترین باورهای غلط درباره انتقال HIV/ ایدز را رد می‌کنند.

* داشتن فقط یک شریک جنسی غیر مبتلا که شریک جنسی دیگری ندارد.
 ** شاخص شماره ۹،۲ MICS، دوره ۵ بین‌المللی

جدول ۶: نگرش صحیح نسبت به افراد مبتلا به HIV / ایدز در مردان ۵۴-۱۵ سال

مطالعه MIDHS1394

نگرش صحیح نسبت به افراد مبتلا به ایدز دارند*	از میان مردانی که درباره ایدز شنیده‌اند درصدی که:				شرح
	اگر عضوی از خانواده آلوده به ویروس ایدز شود این مسئله را از دیگران پنهان نگه نمی‌دارند	عقیده دارند به یک معلم زن آلوده به ویروس HIV باید اجازه داده شود که به تدریس در مدرسه ادامه دهد	حاضر هستند از یک فروشنده آلوده به ویروس ایدز میوه یا سبزی تازه بخرند	اگر عضوی از خانواده به بیماری ایدز مبتلا شود مایل‌اند از او در خانه خود نگهداری کنند	
۱۱.۸	۴۴.۳	۴۶.۹	۳۵.۳	۶۹.۶	کل کشور
۱۱.۸	۴۲.۶	۴۸.۳	۳۶.۲	۷۰.۴	شهری
۱۱.۹	۵۱.۵	۴۱.۰	۳۱.۴	۶۶.۳	روستایی
۱۲.۱	۸۴.۱	۴۵.۱	۳۴.۱	۶۸.۵	آذربایجان شرقی

فقط ۱۲٪ از مردان ۱۵-۵۴ سال استان آذربایجان شرقی نگرش صحیح نسبت به افراد مبتلا به HIV / ایدز دارند.

تعریف شاخص:

نگرش صحیح نسبت به افراد مبتلا به HIV / ایدز:

مردان ۱۵-۵۴ سال که در هر ۴ سؤال مرتبط، نگرش پذیرا نسبت به افراد مبتلا به HIV / ایدز نشان داده‌اند.

* شاخص شماره ۹.۴ MICS، دوره ۵ بین‌المللی

جدول ۷: رضایت از زندگی، درک از زندگی بهتر و احساس شادی در مردان ۲۴-۱۵ سال، مطالعه MIDHS1394

سال، مطالعه MIDHS1394

درصد مردانی که:					امتیاز رضایت از زندگی*	شرح
از درآمد خود خیلی یا نسبتاً راضی هستند	زندگی‌شان در مقایسه با سال قبل بهتر شده است و انتظار دارند سال آینده بهتر شود***	انتظار دارند سال آینده زندگی‌شان بهتر شود	زندگی‌شان در مقایسه با سال قبل بهتر شده است	خیلی یا نسبتاً شاد هستند**		
۴۸.۵	۳۸.۵	۵۷.۲	۴۳.۵	۷۱.۲	۱.۵	کل کشور
۵۰.۹	۴۰.۲	۶۰.۱	۴۵.۲	۷۲.۶	۱.۵	شهری
۴۳.۳	۳۳.۸	۴۹.۱	۳۸.۶	۶۷.۲	۱.۵	روستایی
۵۱.۶	۴۷.۲	۵۹.۶	۵۲.۱	۷۲.۳	۱.۵	آذربایجان شرقی

جدول ۸: میزان رضایت از زندگی در مردان ۲۴-۱۵ سال، مطالعه MIDHS1394

رضایت از درآمد	رضایت از خود	رضایت از محیط زندگی	رضایت از شغل فعلی	رضایت از محل تحصیل	رضایت از دوستان	رضایت از زندگی با خانواده	شرح
۴۸.۵	۸۴.۹	۷۶.۷	۵۹.۹	۴۳.۴	۸۱.۱	۸۷.۱	کل کشور
۵۰.۹	۸۵.۸	۷۸.۵	۶۴.۶	۴۷.۸	۸۰.۴	۸۷.۶	شهری
۴۳.۳	۸۲.۴	۷۱.۷	۵۰.۰۱	۳۱.۴	۸۲.۹	۸۵.۵	روستایی
۵۱.۶	۸۷.۹	۷۹.۹	۵۵.۱۲	۴۷.۵	۸۱.۲	۸۹.۲	آذربایجان

* دامنه امتیاز رضایت از زندگی (۱-۵) است که امتیاز ۱ بیشترین میزان رضایتمندی و امتیاز ۵ کمترین میزان رضایتمندی را نشان می‌دهد.

امتیاز ۱: خیلی راضی؛ ۲: نسبتاً راضی؛ ۳: نه راضی و نه ناراضی؛ ۴: نسبتاً ناراضی؛ ۵: خیلی ناراضی.

** شاخص شماره ۱۱.۲ MICS دوره ۵ بین‌المللی

*** شاخص شماره ۱۱.۳ MICS دوره ۵ بین‌المللی

مطالعه
شاخص های چندگانه

سلامت و جمعیت در ایران

شماره ۱۳۹۴

IrMIDHS

I.R. Iran Multiple-Indicator
Demographic and
Health Survey 2015